

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoP/44/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214217832
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2214217832.3

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: V. B., nar. XX.X.XXXX a B. B., nar. X.X.XXXX, v konaní zastúpených kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, deti rodičov - otca: Mgr. V. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., P. S. XX, zastúpený advokátom: Mgr. Miroslav Golian, so sídlom Bratislava, Budatínska 16 a matky: Ing. D. S. nar. XX.XX.XXXX, bytom M., K., zastúpenej advokátom: Mgr. Andrea Bobeková, so sídlom Bratislava, Šachorová 24, o návrhu otca maloletých detí na vydanie rozhodnutia súdu pri nezhode rodičov, o odvolaní otca maloletých detí proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č.k. 6P/67/2014-78 zo dňa 12.6.2015, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e** .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie zastavil a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie právne odôvodnil s použitím § 35, § 43 ods. 1, čl. 41 ods. 4 Ústavy SR i § 146 ods. 1 písm. a), c) O.s.p. Vecne potom argumentoval tým, že manželstvo rodičov maloletých detí bolo právoplatne rozvedené rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, 25P/100/2012-251 ku dňu 25.06.2014. Následne na čas po rozvode manželstva obe maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky s tým, že zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok budú obaja rodičia. Matka detí už v čase tohto konania bývala v K. XX, M.. Rodičia detí sa nevedia dohodnúť ohľadom zmeny školy detí, pričom matka prehlásila deti zo školy v A. do M., keď aj spôsob tohto prehlásenia popisujú obaja rodičia odlišne. Podstatným však je, že ani jeden z rodičov po ukončení školského roka 2013/2014, v ktorom deti ešte navštevovali školu v A., nepodali návrh, aby súd rozhodol o tejto otázke. Deti boli ku dňu 2.9.2014 zapísané do Základnej školy V. A. v M. na K. L. X, kde aj nastúpili školskú dochádzku. Zo správy kolízneho opatrovníka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda jednoznačne vyplýva, že obe deti sa v novej škole cítia veľmi dobre, počas prvých týždňov sa úspešne adaptovali na nové prostredie. Veľkú výhodu vidia obaja v tom, že nemusia toľko cestovať. Nová škola je bližšia, cesta im netrvá toľko ako cestovanie do A.. Zostávajúci čas môžu využiť na oddych, na športovanie a učenie. Konanie sa tak týka rozhodovania o návrhu otca detí, ktorým žiada uložiť maloletým deťom povinnosť navštevovať súkromné bilingválne gymnázium, Súkromnú základnú školu, H. XX, A.. Za podstatnú záležitosť súvisiacu s výkonom rodičovských práv a povinností sa vždy považuje aj rozhodnutie o otázke prípravy na budúce povolanie, obe deti však v súčasnosti navštevujú základnú školu. Deti navštevujú základnú školu v mieste bydliska matky, nakoľko na čas po rozvode manželstva obe maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky. Vo veci súd dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti daného prípadu sa nejedná o podstatnú otázku, na základe ktorej by mal súd rozhodovať v zmysle § 35 Zákona o rodine. Obe maloleté deti navštevujú základnú školu v mieste bydliska matky, pričom na základe rozsudku o rozvode manželstva, úpravy výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode boli obe deti zverené do jej osobnej starostlivosti. Maloleté deti sa vyjadrili, že v novej škole sa cítia dobre, počas prvých týždňov sa úspešne adaptovali na nové prostredie, veľkú

výhodu vidia v tom, že nemusia toľko cestovať a zostávajúci čas môžu využiť na svoj oddych, športovanie alebo učenie. Pokiaľ obe deti na čas po rozvode boli zverené do osobnej starostlivosti matke, dá sa vopred predpokladať, že nakoľko sú tak viazané na miesto bydliska matky, budú aj navštevovať školské zariadenie v mieste bydliska matky. Keďže rozhodnutie o tom, ktorú školu majú deti navštevovať v rámci povinnej školskej dochádzky nie je podstatnou otázkou, pričom táto podmienka je hmotnoprávnou podmienkou na to, aby súd vôbec mohol vo veci rozhodovať, súd konanie vo veci samej zastavil. O náhrade trov konania rozhodol súd s poukazom na § 146 ods. 1 písm. a), c) O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu podal včas odvolanie otec maloletých detí, ktorým sa domáhal zrušenia napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa ako rozhodnutia nesprávneho a odporujúceho zákonným ustanoveniam. Po citácii § 35 Zákona o rodine poukázal na to, že v tomto zákonnom ustanovení ide iba o demonštratívny výpočet podstatných skutočností týkajúci sa maloletých detí o nezhode rodičov vo vzťahu k svojim deťom, teda nie konečný, čo vyplýva z úpravy zákonného ustanovenia slovom „najmä“, čo konštatuje napokon aj samotný súd. Preto nie je možné posudzovať otázky nezhody rodičov len vo vzťahu ku skutočnostiam demonštratívne uvedeným v tomto ustanovení, ale čo je podstatné a týka sa to maloletých detí, je potrebné hodnotiť v každom prípade osobitne a individuálne, čo môže znamenať, že súd je povinný sa vecou zaoberať, vo veci konať a rozhodnúť vo veci samej, ak z veci samej vyplýva, že sa jedná o podstatnú vec týkajúcu sa maloletých detí, hoci by sa taký prípad nezhody rodičov nemusel v obsahu ustanovenia o nezhode rodičov nachádzať. Súd vo svojom tvrdení zachádza až tak ďaleko, že návšteva povinnej školskej dochádzky nie je situáciou hodnou na súdne prejednanie a rozhodnutie vo veci samej z dôvodu toho, že sa nejedná o prípad prípravy na budúce povolanie. S takýmto právnym názorom prvostupňového súdu sa nemožno stotožniť. Tak napríklad, ak deti navštevujú základnú školu s vyučovacím jazykom slovenským, bezpochyby nebudú sa môcť uchádzať o prípravu na budúce povolanie na strednej škole s výlučne cudzím jazykom, jednoducho prijímacie skúšky nezvládnu. Na rozdiel od súdu, má preto za to, že aj návšteva základnej školy, je prípravou na budúce povolanie. Ďalej poukazuje aj na tú skutočnosť, že povinná školská dochádzka je u nás 10-ročná, no základná škola trvá len 9 rokov, preto podľa právneho názoru súdu rodič, ktorému je dieťa zverené do osobnej starostlivosti má právo rozhodnúť o výbere strednej, učňovskej školy len preto, lebo má dieťa zverené do osobnej starostlivosti a dieťa návštevou základnej inak 9-ročnej školy nemohlo logicky absolvovať povinnú 10-ročnú školskú dochádzku. Má preto za to, že návšteva základnej školy je významná pre rozhodovanie sa maloletého dieťaťa ako aj rodiča o budúcej návšteve školy, v ktorej bude dieťa len pokračovať vo svojej príprave na budúce povolanie. Rovnako dáva súdu do pozornosti, že zákonná sudkyňa svoje rozhodnutie odôvodňuje aj tým, že vo veci samej sa mali vyjadriť aj samotné deti, teda, že nová škola im vyhovuje, cítia sa v nej dobre, ale tiež aj tým, že deti majú novú školu bližšie k svojmu novému bydlisku, ako cesta z A. do M.. Súd teda odôvodňuje svoje rozhodnutie aj ďalšími skutočnosťami, ako len neexistenciou hmotnoprávnej podmienky konania a rozhodnutia vo veci samej, ktoré vyplývajú z odôvodnenia jeho rozhodnutia. Súd teda rozhodol na podklade dôkazov mu predložených a teda vo veci konal, no neumožnil sa k vykonaným dôkazom vyjadriť i jemu ako otcovi maloletých detí ako aj vo veci samej pred súdom brániť záujmy maloletých detí. Neobstojí preto tvrdenie súdu, že návrh zamietá pre nedostatok hmotnoprávnej podmienky konania, ale aj z iných dôvodov a teda pri rozhodovaní sa súd riadil aj inými skutočnosťami ako len prekážkou absencie hmotnoprávnej podmienky.

Matka maloletých detí odvolací návrh nepodala, k doručenému odvolaniu otca sa písomne nevyjadrila.

Kolízny opatrovník odvolací návrh nepodal, k odvolaniu otca zaslal písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že návrh otca odporúča zamietnuť, nakoľko maloleté deti sa vyjadrili v tom smere, že v novej škole sa cítia dobre, adaptovali sa na nové prostredie. Veľkú výhodu vidia v tom, že nemusia toľko cestovať a majú viac času na oddych, šport a učenie.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej len O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 201 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 204 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 204 ods. 1 O.s.p.), postupom bez uskutočnenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a) v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne, čím boli splnené zákonné podmienky na jeho potvrdenie v súlade s § 219 O.s.p.

Predmetom konania v prejednávanej veci je požiadavka otca maloletých detí na rozhodnutie súdu pri nehode rodičov, konkrétne na rozhodnutie, že obe maloleté deti budú navštevovať Súkromné bilingválne gymnázium, Súkromná základná škola, H. XX, A.. Z obsahu spisu vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, č.k. 25P/100/2012-251 zo dňa 9.6.2014 bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené, na čas po rozvode manželstva obe maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky s tým, že zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok budú obaja rodičia, otcovi bolo určené výživné 150,- Eur mesačne na maloletého V. a 100,- Eur mesačne na maloletého B., otcovi bol upravený styk s maloletými. Medzi účastníkmi neboli rozporované skutočnosti, na základe ktorých obe maloleté deti na základe dohody rodičov navštevovali základnú školu na ul. H. v A., maloletý V. súkromnú bilingválnu školu s výučbou predmetov v jazyku anglickom, maloletý B. bez výučby predmetov v anglickom jazyku, avšak od školského roku 2014/2015 mal začať navštevovať tú istú súkromnú školu ako V.. Ku dňu 2.9.2014 boli maloleté deti matkou zapísané do novej školy v M. so zameraním na anglický jazyk, kde aj nastúpili školskú dochádzku. Matka s maloletými deťmi býva v obci K. od júla 2012 (mestská časť M. - poznámka odvolacieho súdu).

Podľa § 35 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

Obaja rodičia súhlasne rozhodujú o všetkých záležitostiach týkajúcich sa spoločného dieťaťa. Súhrn práv a povinností rodičov pri starostlivosti o maloleté dieťa sa nazýva rodičovská zodpovednosť. Nositeľom rodičovskej zodpovednosti sú zásadne obidvaja rodičia. Rozvod rodičov, zverenie dieťaťa do starostlivosti jednému z rodičov, ani striedavá starostlivosť oboch rodičov nemá bez ďalšieho vplyv na rodičovskú zodpovednosť rodičov, ktorí obaja naďalej zostávajú jej nositeľmi v plnom rozsahu, práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovskej zodpovednosti sú i naďalej rovnaké. Každý rodič vykonáva bežné práva a povinnosti samostatne, o podstatných záležitostiach sú povinní sa dohodnúť. Ak sa rodičia o podstatných záležitostiach nedohodnú, musia sa obrátiť na súd. Súd v takomto prípade posúdi záujmy maloletého dieťaťa a rozhodne. Výpočet dôležitých otázok súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností v citovanom zákonom ustanovení je len demonštratívny, súd môže ako podstatnú vec posúdiť aj inú otázku, ktorá nie je v tomto paragrafe uvedená. Vždy sa však musí vysporiadať s tým, či ide skutočne o podstatnú otázku, keďže táto podmienka je hmotnoprávnou podmienkou pre to, aby o veci vôbec mohol rozhodovať.

Odvolací súd zhodne s odvolateľom zastáva názor, že významnou záležitosťou pri výkone rodičovskej zodpovednosti sa považuje i výber základnej školy pre dieťa, či však ide o podstatnú záležitosť v zmysle § 35 Zákona o rodine je potrebné posudzovať podľa okolností daného konkrétneho prípadu. Odvolací súd je názoru, že pokiaľ by zákonodarca mal zámer aby za podstatnú vec bol priamo považovaný celý priebeh vzdelávania dieťaťa a nielen až príprava na budúce povolanie, bol by tak v cit. ust. urobil tak, že by nepoužil užší pojem príprava na budúce povolanie, ale pojem širší vzdelávanie. Z cit. ust. potom vyplýva, že bezpodmienečne za podstatnú záležitosť považuje len prípravu na budúce povolanie, ktorá podľa názoru odvolacieho súdu začína až štúdiom na strednej škole dennou formou a pokračuje na škole vysokej (tu podporne pozri aj § 4 ods. 1 zák. č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa). Odvolací súd pritom nepopiera, že vzhľadom na osobitné okolnosti toho ktorého prípadu, môže byť i výber základnej školy posúdený v zmysle cit. ust. ako vec podstatná, o takýto prípad ale podľa súdov v danej veci nejde.

V danej veci i podľa odvolacieho súdu a to vzhľadom na konkrétne okolnosti tohto prípadu (pričom nespochybňuje význam kvalitného vzdelávania vo svete s otvorenými hranicami a s možnosťami výhodnejšieho uplatnenia sa s dobrou jazykovou vybavenosťou, ktorú je však možné dosiahnuť i mimo procesu bilingválneho vzdelávania sa v rámci základnej školy), nie je zmena základnej školy, ktorá už navyše bola uskutočnená, a to so značným časovým odstupom, podstatnou otázkou, pri ktorej nehode o nej medzi rodičmi bolo potrebné sa obrátiť na súd. Podľa odvolacieho súdu, pre deti vo veku maloletého V. a B. je dôležitý predovšetkým pravidelný školský režim, kvalitný vzdelávací proces vo vyučovacích predmetoch (toto pri deťmi navštevovanej škole spochybňované nebolo), a to spôsobom pre deti tohto veku čo najľahšie pochopiteľnom, ako i pevné rodinné zázemie, jeden domov, stáli kamaráti, i čas na oddych a záujmy. Vzhľadom k tomu potom, pokiaľ otec detí skutočne nenastolil iné dôvody pre žiadané rozhodnutie než tie, ktoré v návrhu na začatie konania prezentoval, pričom maloletý B. napokon bilingválnu školu ani navštevovať nezačal, maloletý V. absolvoval len jeden ročník takéhoto druhu školy,

pričom obe deti boli zverené do osobnej starostlivosti matke a s matkou bývajú v mestskej časti mesta M., v ktorom už začali navštevovať zmenenú základnú školu, inak so zameraním na výučbu cudzích jazykov, takáto nehoda za danej (otcom popísanej) situácie, nespĺňa požiadavku nehody o podstatnej záležitosti súvisiacej s výkonom rodičovských práv a povinností.

Správnym bol preto postup súdu prvého stupňa, ktorý pred zaoberaním sa vecou samou (dôvodnosťou návrhu otca na rozhodnutie súdu pri nehode rodičov o zmene základnej školy) skúmal splnenie podmienok, za ktorých môže konať vo veci (§ 103 O.s.p.), medzi ktoré podmienky patrí aj právomoc súdu na prejednanie veci a jej rozhodnutie. Rovnako za správny potom treba považovať i záver súdu prvého stupňa o nedostatku jeho právomoci na konanie v tejto konkrétnej veci a o potrebe zastavenia konania, keďže tu ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť. Na veci pritom nič nemení, že súd prvého stupňa k takémuto záveru dospel bez nariadenia pojednávania a to na podklade dôkazov mu predložených, bez namietaného neumožnenia sa k ním odvolateľovi vyjadriť v rámci vykonávania dokazovania na nariadenom súdnom pojednávaní, pretože za odopretie spravodlivosti nie je možné považovať postup, keď súd, ktorý je podľa zákona povinný za všetkých okolností skúmať, či sú splnené podmienky konania, dôjde k záveru, že tomu tak nie je. Napokon otec mal možnosť argumentovať v odvolacom konaní, ktorá odvolacia argumentácia sa stala predmetom prieskumu odvolacím súdom.

Pokiaľ teda súd prvého stupňa vzhľadom na nedostatok právomoci konanie podľa § 104 ods. 1 O.s.p. zastavil, rozhodol vecne správne a odvolací súd preto podľa § 219 ods. 1 O.s.p. napadnuté uznesenie o zastavení konania, včítane závislého výroku o trovách konania odvolaním osobitne nenamietaného, potvrdil.

O práve na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 2 O.s.p. za použitia ust. § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá na ich náhradu právo.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.